

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра української філології та міжкультурної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Юрій КОТЛЯР

“ ” _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(наскрізна)

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Спеціалізація 014.01 «Українська мова і література»

Розробник

Ірина ДАНИЛЕНКО

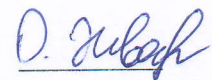
В.о. завідувача кафедри
української філології та
міжкультурної комунікації

Наталія ЛЕБЕДИНЦЕВА

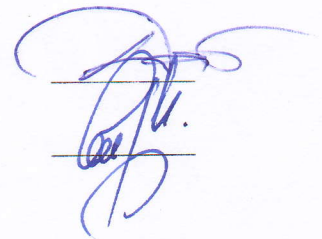
Гарант освітньої програми
«Теорія і методика навчання:
Українська мова і література та
англійська мова»

Ольга ЖВАВА

В.о. декана факультету філології

Ірина ДАНИЛЕНКО

Начальник НМВ

Сергій ШКІРЧАК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Історія зарубіжної літератури	
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»	
Спеціальність	014 «Середня освіта (Українська мова і література)»	
Спеціалізація (якщо є)	014.01 «Українська мова і література»	
Освітня програма	«Теорія і методика навчання: Українська мова і література та англійська мова»	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Нормативна (цикл професійної підготовки)	
Курс навчання	1-2	
Навчальний рік	2023–2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1, 2, 3, 4	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8,5 кредити / 235 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	63	
	63 129	
Відсоток аудиторного навантаження	49%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	творча робота	
Форма підсумкового контролю	Залік: 1. Іспит: 3,4	

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: 1) ознайомити студентів з історією розвитку національних літератур Західної Європи та Америки у контексті західноєвропейської культури різних періодів: античності; Середньовіччя, класицизму й бароко, доби Просвітництва; романтизму, реалізму; модернізму, постмодернізму; 2) наголосити на ідейно-естетичній цінності рекомендованих для прочитання творів, актуальності інтертекстуальних зв'язків у світовій літературі; 3) привернути увагу до проблеми перекладів зарубіжних текстів українською мовою, акцентуючи імена найкращих українських перекладачів.

Компетентності та очікувані результати навчання

Знання й розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності (ЗК2); здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т. ч. англійською мовою (ЗК 5); здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК7); здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї (ЗК10); володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень (ФК1); здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, англійської мови, теорії та історії української літератури в процесі навчання (ФК8); здатність орієнтуватися в літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української та англійської

мов, української літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів (ФК9); інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту (ФК10); здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) (ПК1); здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві (ПК4); знати базові відомості основних розділів мовознавства і літературознавства (ПРН1), критично оцінювати власну навчальну та навчально-наукову, частково-пошукову діяльність і робити висновки щодо самоосвіти, саморозвитку й професійного самовдосконалення (ПРН12), керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу, співробітництва та емпатійної культури (ПРН15), застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації (ПРН17); здатність працювати результативно індивідуально в групах задля опрацювання певних завдань і формування коректних висновків (ПРН22), висловлювати й аргументувати свою думку стосовно конкретних питань мовознавства й літературознавства (ПРН25), усвідомлювати й дотримуватися етичних норм поведінки (ПРН26), встановлювати й осмислювати елементарні міждисциплінарні зв'язки (ПРН27), переглядати свої погляди й судження та міняти спосіб дій за наявності переконливих аргументів (ПРН28), пояснювати доступно й аргументовано сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору як фахівцям, так і учням (ПРН29).

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- головні історичні етапи розвитку культури Заходу від давнини до початку ХХІ століття.
- основні тенденції у розвитку літератури зазначеного періоду;
- головні етапи біографії, творчої еволюції, особливості світогляду та естетичні принципи письменників, творчість яких є репрезентативною для доби, що вивчається;
- зміст творів, відібраних для обов'язкового читання, основні факти історії написання цих творів, головні історичні та культурні події епох, література яких вивчається.
- кращі зразки українських перекладів творів письменників різних національних літератур Заходу зазначеного періоду.

має вміти:

- критично осмислювати шлях розвитку різних національних літератур Західної Європи і Америки;
- цінувати мультикультурність світу;
- грамотно використовувати літературознавчу термінологію;
- слушно оперувати основними фактами історії літератури й культури зазначеного періоду;
- застосовувати первинні навички іманентного, контекстуального та порівняльного аналізу літературних творів;
- інтерпретувати твори, що рекомендовані для прочитання, на основі філологічного аналізу;

- виявляти національну своєрідність кожної національної літератури, що вивчається;
- осмислювати і презентувати дослідження з історії літературознавства у межах творчих робіт;
- грамотно й аргументовано висловлювати власну думку як в усній, так і в письмовій формах;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

2. Програма навчальної дисципліни

С е м е с т р 1

Антична література. Біблія.

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Найдавніші пам'ятки словесності. Біблія та її вплив на європейську культуру й літературу.	2	4	6
2	Антична література як першооснова європейської культури. Міфологія Давньої Греції.	2	-	4
3	Гомерів епос: «Іліада» та «Одіссея».	2	2	4
4	Лірика ранньої класики.	2	2	4
5	Афінська трагедія та давня аттична комедія.	2	2	4
6	Греко-римський елінізм. Основні етапи розвитку римської літератури.	2	2	4
7	Римська література доби Августа: творчість Вергілія, Горація, Овідія. Римська драматургія.	3	3	5
	Разом за курсом	15	15	31

С е м е с т р 2

Література періоду Середньовіччя – XVIII століття.

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Література раннього і високого Середньовіччя.	2	2	4
2	Творчість Данте Аліґ'єрі.	2	2	4
3	Доба Відродження: загальна характеристика. Відродження в Італії та Франції.	2	2	4
4	Відродження у Нідерландах та Португалії.	2	2	4
5	Відродження в Англії та Іспанії.	2	2	4
6	Загальна характеристика західноєвропейської літератури XVII ст. Література бароко.	2	2	4
7	Естетика класицизму. Французька література доби класицизму.	2	2	4

8	XVIII ст. у літературі Західної Європи: рух Просвітництва і творчість письменників Англії та Франції.	4	4	6
Разом за курсом		18	18	34

С е м е с т р 3
Література XIX століття (романтизм, реалізм)

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці.	2	2	4
2	Англійський романтизм. Творчість В. Скотта.	2	2	4
3	Німецький романтизм. Творчість Гофмана.	2	2	4
4	Французький романтизм. Творчість Гюґо.	2	2	4
5	Американський романтизм. Загальна характеристика.	2	2	4
6	Французька реалістична література XIX ст. (загальний огляд). Творчість Ф. Стендаля.	2	2	6
7	Англійський реалістичний роман: загальний огляд. Творчість В. Теккерея.	3	3	6
Разом за курсом		15	15	32

С е м е с т р 4
Література кінця XIX-початку XX століття (модернізм, постмодернізм)

	Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Літературний модернізм як явище. Французька література кінця XIX-початку XX ст. Основні тенденції.	2	2	4
2	Англійська література кінця XIX-початку XX ст. Основні тенденції.	2	2	4
3	Жанр антиутопії в англійській літературі першої половини XX століття.	2	2	4
4	Проза епохи пізнього модернізму: загальний огляд	2	2	4
5	Літературний процес другої половини XX-початку XXI ст.: загальна характеристика. Постмодернізм у Британії.	2	2	4
6	Постмодерністські тенденції німецькомовних літературах. (Г. Грасс, П. Грандке, П. Зюскінд, Е. Єлінек).	2	2	6
7	Основні риси сучасної світової літератури кінця XX століття-початку XXI: основні риси та представники.	3	3	6
Разом за курсом		15	15	32

3. Зміст навчальної дисципліни

С е м е с т р 1 Антична література. Біблія

а. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<i>Біблія як одна з найдавніших пам'яток словесності.</i> Історія виникнення Біблії. Загальна композиція; канони. Роль пам'ятки у розвитку європейської культури.
2	<i>Антична культура й література.</i> Періодизація. Основні риси античної літератури. Давньогрецька міфологія.
3	<i>Гомерів епос.</i> Гомерівське питання. Гомерівська спадщина : поеми «Іліада» і «Одіссея». Особливості змісту й поетики його творів.
4	<i>Лірика ранньої класики.</i> Поняття лірика й меліса. Особливості жанрової системи у ліричному дискурсі давніх греків. Особливості віршування. Найвидатніші ліричні поети Давньої Греції.
5	<i>Афінська трагедія та давня аттична комедія.</i> Особливості театрального мистецтва давніх греків. Походження й жанрово-змістові особливості трагедії, комедії і сатиричної драми. Найвидатніші афінські трагіки Есхіл, Софокл і Еврипід. Комедійний талант Аристофана.
6	<i>Елліністичний період давньогрецької літератури.</i> Основні етапи розвитку римської літератури. Елліністичне суспільство та його культура. Новоаттична комедія. Олександрійська поезія. Елліністична проза.
7-8	<i>Римська література доби Августа: творчість Вергілія, Горация, Овідія.</i> Загальна характеристика періоду імперії, римське суспільство і культура «століття Августа». Основні ідейно-естетичні здобутки Вергілія, Горация та Овідія як найвидатніших поетів цього періоду.

б. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Старий Завіт: ідея Бога у стародавніх євреїв. Книга буття. 1. Композиція книги Старого Завіту за існуючими канонами. 2. Сутність Бога за Старим Завітом: а) первісне об'явлення Бога у створеному Ним світі; б) загальний план Бога стосовно людини: Божий присуд та обітниця спасіння; в) мета заповіту, що уклав Бог з людиною (з Авраамом та його нащадками). 3. Характер стосунків Бога з людиною: а) Історія Авраама (або Йова) та ідея вірності Богові. б) Приклади кари Божої (потоп на землі, доля Содому й Гоморри тощо) та її причини. в) Історія Рут та ідея інтернаціональності Божих обранців. 4. Образ народу-обранця у Старому Завіті: роль Мойсея у вихованні Богом юдейського народу.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Основні закони Божі, що були повинні виконувати юдеї (П'ята книга Мойсеєва: Повторення закону) 6. Прообразні пророцтва стосовно Ісуса Христа (образ Йосипа). Поняття спокутної жертви.
2	<p>Образ Ісуса Христа в Новому Заповіті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція Нового Заповіту. Євангелія як розповідь учнів Христа про Нього та Його вчення. 2. Синоптичні Євангелія: основні події з життя Ісуса від народження до поховання й воскресіння. 3. Проповідь на Горі: Ісус про Закон старий і новий (Мт. 5-7). 4. Місце і роль чудес та притч Ісуса у Євангеліях (Мт.25:1-30, Лк.4:3-20, 8:5-18; Мр.6:30-56, 8:1-9, 9:1-9 та ін.). 5. Євангеліє від Іоанна. Специфіка розповіді Іоанна про Ісуса. Співвідношення Божого та Людського в образі Христа від Іоанна. Свідчення Ісуса про Себе. Ісус та Його учні: проблеми віри та відданості. Майстерність Іоанна-оповідача (діалоги, драматичні картини).
3	<p>Принцип зображення людини в «Іліаді» Гомера.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тематика, проблематика, жанр «Іліади». 2. Сюжет і композиція поеми. Співвідношення сюжету з циклом міфів про Троянську війну. 3. Система образів у поемі: два ворожі табори серед людей у Трої і серед богів на Олімпі. Загальне, родове в характерах людей у Гомера: <ol style="list-style-type: none"> а) ідеали родової епохи як непорушне для гомерівських персонажів; б) співвідношення волі та обов'язку у житті гомерівської людини. 4. Гуманізм світогляду Гомера та його втілення у творі (авторська позиція). 5. Гомер як майстер слова (особливості стилю). Наївний реалізм Гомера: <ol style="list-style-type: none"> а) наочність у зображенні персонажів, деталей тощо; б) індивідуальне в характерах гомерівських персонажів; в) місце та роль мовних характеристик в зображенні певних персонажів; г) принцип зображення внутрішніх переживань людини. д) художні функції втручання богів у життя людини.
4	<p>Воля богів та свобода волі людини в трагедії Софокла «Цар Едіп».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка давньогрецької трагедії. Основні етапи розвитку. Місце Софокла у давньогрецькому театрі. 2. Основні риси світогляду Софокла. 3. Тематика й проблематика трагедії Софокла «Цар Едіп». 4. Сюжет і фабула трагедії: <ol style="list-style-type: none"> а) співвідношення сюжету трагедії з міфом про Едіпа; б) композиція сюжету: зав'язка, кульмінація, розв'язка. 5. Загальна композиція трагедії. Роль композиційних засобів у розкритті образів та основної ідеї автора. Характеристика образів: <ol style="list-style-type: none"> а) розділення трагедії на «Пролог», «Парод», «Епісодії», «Стасими», «Ексод»; функціональне значення цього розділення; б) роль монологів і діалогів, особливості їх структури; в) місце та значення Хору в трагедії Софокла; комози.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Мова. Стиль. Вірш. 7. <i>Додатково.</i> Особливості рецепції образу Едіпа у новочасному мистецькому дискурсі (порівняйте зі стрічкою реж. П. Пазоліні).
5	<p>«Енеїда» Вергілія як античний епос нового типу. («Енеїда» у контексті поем Гомера).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання «Енеїди» Вергілія. 2. Генетичний зв'язок «Енеїди» з гомерівськими поемами та епосом елліністичного періоду: сюжет, композиція, система образів, часопростір. 3. Ідейно-тематична специфіка «Енеїди» Вергілія на тлі гомерівських поем: <ol style="list-style-type: none"> а) «Одіссея» як міфологічний, релігійно-обрядовий та родовий тип епосу; б) «Енеїда» як тенденційний (ідеологічно зумовлений) твір; в) філософія людини в «Енеїді» та «Одіссеї»; г) державні цінності в епічних поемах Вергілія та Гомера (зіставлення). 5. «Енеїда» Вергілія як витвір красного письменства: особливості зображення персонажів (драматизм, психологізм), стиль, вірш. 6. Вплив «Енеїди» Вергілія на інші національні літератури, зокрема українську.
6	<p>«Метаморфози» Овідія як «язичницька Біблія».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Овідій як видатний поет часів Августа: доля поета. 2. Історія створення «Метаморфоз». 3. Задум автора та особливості його втілення: загальний зміст, композиція, жанр поеми. 4. Оповідь Овідія про створення світу. Особливості викладеної концепції. 5. Принцип об'єднання різних міфологічних сюжетів. Тематичне розмаїття. 6. Кохання, любовна пристрасть як магістральна тема твору. Особливості авторської інтерпретації міфів про кохання. 7. Поетична майстерність Овідія, особливості його художнього стилю Овідія. 8. Переклади поеми українською мовою. 9. Роль і місце «Метаморфоз» Овідія у світовій літературі.
7-8	<p>Грецький сюжет у римських трагедіях: образ Медеї в інтерпретації Сенеки (у порівнянні з трагедією Евріпіда).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сенека як філософ і письменник часів Нерона. Особливості світогляду: інтерес до моралі стоїків у поєднанні з однобічно потрактованим епікуреїзмом. 2. Основні тенденції у розробці Сенекою сюжетів грецьких трагіків (структура драми, образи героїв, характер трагічного тощо). 3. Сюжет «Медеї» Сенеки у співвідношенні з комплексом міфів про Медею. 4. Композиція, система образів, характер трагічного в «Медеї» Сенеки. <p>«Медея» Сенеки та «Медея» Евріпіда: точки дотику:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) роль діалогів, монологів, хору у розкритті образу Медеї:

	<p>б) місце «страшних сцен» у римській трагедії; в) ідейне наповнення твору Сенеки в порівнянні з трагедією Еврипіда. г) особливості зображення Медеї Сенекою в порівнянні із зображенням Медеї Овідієм (див.: лист Медеї до Ясона в «Героїдах», кн. 7 у «Метаморфозах»).</p> <p>5. Медея у кіно та інших видах мистецтва (<i>реферати, доповіді, презентації, есеї</i>).</p>
--	---

с. Завдання для самостійної роботи

1. Обрати твір зі списку літератури (дивись нижче) і підготувати **презентацію (за допомогою програми Power Point)** з проблематики:

«Літературний твір (або сюжет/образ/мотив) в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації».

Наприклад: Сюжет (або персонажі) «Іліади» Гомера у кіно (або: у живописі, скульптурі, / літератур тощо); «Образ Медеї в кіно», «Образ Ісуса Христа у живописі», «Драматургія Софокла у сучасних постановках». Див. також останні питання до практичних занять.

Остаточну тему роботи можна узгодити з викладачем.

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Системно заповнювати **цитатник (читацький щоденник)** з короткими відомостями про письменника та його спадщину, улюбленими або знаковими ЦИТАТАМИ з твору, що прочитали. Креативність в оформленні щоденника вітається. Максимальна оцінка – 10 балів.

3. **Вивчити напам'ять** вірш або монолог із великого за обсягом поетичного твору, що рекомендований для вивчення програмою. Максимальна оцінка – 10 балів (залежно від обсягу: +5 балів за поезію більше 20 рядків).

С е м е с т р 2

Література періоду Середньовіччя – XVIII століття

а. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<i>Література раннього і високого Середньовіччя.</i> Періодизація і класифікація літератури середніх віків. «Сповідь» Августина Блаженного. Хрестові походи. Ісландські пісні. Героїчний епос раннього і високого середньовіччя. Ірландські саги. «Беовульф» та «Пісня про Роланда». «Пісня про мого Сіда». Куртуазна література. Лицарська культура і хрестові походи. Нова етика кохання. Тематика творів, система жанрів. Роман «Трістан і Ізольда».
2	<i>Творчість Данте Аліг'єрі.</i> Життєвий шлях Данте. Особливості світогляду. Жанр любовної автобіографії. «Нове життя» і неоплатонізм. «Божественна комедія» Данте: нова парадигма історії у творі; готична ідея у творі; сюжет; моралістична символіка; характер оповіді; перифраз; версифікація.
3	<i>Доба Відродження: загальна характеристика.</i> Відродження в Італії та Франції. Терміни «Відродження», «Ренесанс». Періодизація доби. Ренесансна

	утопія. Християнський гуманізм. Стихійний сенсуалізм. Трагізм як риса доби. Ренесансний протестантизм. Італійське Відродження. Франческо Петрарка, Дж. Боккаччо, Франсуа Рабле і П'єр Ронсар як видатні діячі доби.
4	<i>Відродження у Нідерландах та Португалії.</i> Історична доба: характер гуманізму, діяльність Мартіна Лютера і Еразма Роттердамського. Проблематика і поетика гуманістичної сатири.
5	<i>Відродження в Англії та Іспанії.</i> Дошекспірівський етап Відродження: Джефрі Чосер, Томас Мор. Шекспір як людина і митець. Творчий доробок Шекспіра: драматургія, лірична творчість. Концепція трагізму у Шекспіра. Поетика трагедії. Ренесансний сміх у Шекспіра. Поетика комедії. Історичні передумови Відродження в Іспанії. Лопе де Вега. Роль Сервантеса: творчий доробок, образ Дон Кіхота.
6	<i>Західноєвропейської літератури XVII ст. Естетика і поетика літератури бароко.</i> Термін <i>бароко</i> : історичні передумови виникнення бароко, ідейно-естетичні особливості літератури бароко, основні її представники (П. Кальдерон, Дж. Мільтон, Г.Я.К. Гріммельсгаузен, Гонгора).
7	<i>Естетика і поетика літератури класицизму. Французька література доби класицизму.</i> Історичні й культурні передумови виникнення класицизму. Загальні принципи класицизму. Французький класицизм і античні міфи. Система жанрів. Класицистична трагедія (Корнель, Расін). Класицистична комедія (Ж.-Б. Мольєр).
8	<i>XVIII ст. у літературі Західної Європи. Просвітництво.</i> Рух Просвітництва: загальна характеристика. Філософські основи доби. Значення Джона Локка. Критика церкви. Ідеї прогресу. Стилі доби. Періодизація та загальна характеристика періодів. Особливості просвітницького раціоналізму і творчість письменників Англії (Дж. Свіфт, Д. Дефо, С. Річардсон, Г. Філдінг, Л. Стерн, Р. Бернс тощо), Франції (Ш. Монтеск'є, Вольтер, Дідро, Руссо).
9	<i>Веймарський класицизм. Творчість Гете (ранній період).</i> Просвітницькі ідеї у Німеччині. Веймар та його письменники (К.М. Віланд, Й.-Г. Гердер, Й.Ф. фон Гете). Драма як головний жанр у письменників-веймарців. Рання творчість Гете. «Фауст»: історія створення, ідейно-художня своєрідність.

в. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	<p>«Пісня про Роланда» як епос високого Середньовіччя.</p> <ol style="list-style-type: none"> Героїчний епос та духовна доктрина високого (зрілого) Середньовіччя. Загальна типологічна відмінність епосу зрілого Середньовіччя від епосу раннього Середньовіччя. (Пор. «Пісня про Роланда» і «Беовульф»). <ol style="list-style-type: none"> родові / загальнонаціональні цінності; поганство / християнство; різні фази феодальних стосунків в обох типах епосів (відданість роду/королю). Історія написання поеми «Піснь про Роланда». Особливості жанру поеми. Композиція, сюжет. Система образів поеми та їхня характеристика у світлі ідейно-проблемного комплексу поеми: Роланд як епічний герой; персонажі, протиставлені йому (Аельрот, Олівє, Ганелон). Роланд та Карл Великий: особливості васально-сюзеренних стосунків. Поняття про звитягу і честь. Словесна майстерність, вірш.

2	<p>«Божественна комедія» Данте Аліг'єрі як енциклопедія середньовічного знання і витвір мистецтва. Новаторство Данте.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія створення «Комедії»: культурно-історичні умови створення, задум Данте, обґрунтування подорожі його головного героя Всесвітом. 2. Тематика, проблематика, задум, головні персонажі. 3. Основна ідея твору та символіка образів головних персонажів у Данте: образи автора, Вергілія та Беатріче у творі та їхня семантика. Данте про «чотири смисли» «Божественної комедії». 4. Середньовічна естетика твору: <ol style="list-style-type: none"> а) жанрово-композиційна своєрідність, символіка чисел у творі. закон золотого перетину; символіка чисел; б) структура потойбічного світу у Данте, алегорії, містичні образи, образи грішників та принцип їх розташування. 5. «Божественна комедія» як енциклопедія середньовічного знання. 6. Стильові особливості поеми: художні засоби у створенні образів Пекла, Чистилища, Раю. Неоплатонічні поняття, семантика образів світла й дзеркала у XV пісні. 7. Вірш Данте (новаторство). 8. Роль поеми Данте у світовій культурі (презентації, реферати, есеї).
3	<p>Жанр сонета в західноєвропейській літературі до відродження. Творчість Ф. Петрарки, П. де Ронсара, В. Шекспіра.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сонет як жанр ренесансної поезії: історія жанру; закономірності його появи за часів Відродження. Канонічні ознаки сонету: поетика, тематика. 2. Італійський закон сонету. Особливості творчої манери Ф. Петрарки: провідні мотиви сонетів, образ ліричного героя, особливості стилю. Поняття «петраркизму». 3. Французька модель сонету. Новаторство П. де Ронсара: семантика (образ ліричного героя, образ коханої тощо) і поетика його творів. 4. Англійська модель сонету. Традиція і новаторство у ліричній творчості В. Шекспіра. На тлі його попередників. Поетичний діалог з Петраркою і П. де Ронсаром (подальше заперечення образу ідеальної красуні Петрарки, тощо). <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняти сонет №130 Шекспіра із сонетом Ронсара «Скоріш погасне в небі хор зірок...» та сонетами Петрарки про кохану). Зробити висновок щодо еволюції ставлення закоханого ліричного героя до жінки. 2. Обрати по сонету із творчої спадщини Петрарки, Ронсара і Шекспіра і визначити спільне і відмінне між цими зразками за такими аспектами: <i>тип строфіки, характер рими, тип римування, віршовий розмір</i>. 3. Порівняти українські переклади шекспірівських сонетів Д. Паламарчука і Д. Павличка (по одному на вибір). 4. Вивчити напам'ять сонет, що сподобався найбільше (оригінал або переклад).
4	<p>Поетика іспанського бароко в релігійно-філософській драмі Кальдерона «Життя - це сон».</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості іспанського бароко і проблематика драми Кальдерона. 2. Особливості сюжету і композиції драми «Життя – це сон». Вплив на фабулу драми різноманітних джерел (легендарні, історичні, літературні). 3. Конфлікт драми. 4. Система дійових осіб. 5. Символіко-метафоричний сенс образів дійових осіб (образ Сехисмундо, жіночі образи тощо) та основних етапів розвитку конфлікту. 6. Ідея твору та його остаточна реалізація у розв'язці подій.
5	<p>Трагедія Ж. Расіна «Андромаха» як зразок драматургії класицизму. Новаторство драматурга.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Н. Буало про класицистичну трагедію («Мистецтво поетичне», конспект). 2. Трагедія Расіна у світлі класицистичних вимог Буало. Новаторство Расіна порівняно з П. Корнелем. 3. Сюжет і композиція «Андромахи» Расіна. 4. Характер конфлікту і система дійових осіб. Етапи розвитку внутрішнього конфлікту Андромахи. Засоби його розкриття. 5. Особливості інтерпретації античного сюжету Расіном. 6. Жанрово-стильові особливості любовно-психологічної трагедії Расіна.
6	<p>«Тартюф, або ж облудник» Ж.-Б. Мольєра як зразок «високої комедії» (драматургічне новаторство Мольєра).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мольєр як реформатор жанру комедії. <ol style="list-style-type: none"> А) Творчий шлях Ж.Б. Мольєра до «високої комедії»; естетичні погляди драматурга (див.: передмова до «Тартюфа», «Критика «Урока жінкам», «Версальський експромт»). Б) Ознаки високої комедії у творах Мольєра (див. «Тартюф», «Дон Жуан», «Скупий»). 2. Передісторія створення п'єси «Тартюф». Загальний задум драматурга. 3. Особливості художньої реалізації задуму Мольєра у п'єсі: а) композиція, б) система образів, в) сюжет твору, г) конфлікт. 4. Образ Тартюфа як втілення релігійного лицемірства. Особливості розкриття характеру в стосунках іншими дійовими особами. 5. Сміхова стихія у творі (місце, характер, функція, образи, що є об'єктами і суб'єктами висміювання). 6. Авторська ідея (думка) та дійові особи, що допомагають її репрезентувати у творі. Специфіка фіналу. 7. «Тартюф» у театрі та кіно (можливі презентації).
7	<p>Роберт Бернс як видатний шотландський поет XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи життя і творчості Р. Бернса. 2. Провідні мотиви та образи поезії Р. Бернса. 3. Характер ліричного героя Р. Бернса. 4. Місце і роль образу дівчини (жінки) у поезії Р. Бернса. Рольова лірика поета. 5. Антиклерикальна тематика поезії Р. Бернса. Причина її виникнення. 6. Картини рідної Шотландії в ліриці поета. Патріотичний пафос віршів. 7. Поетика ліричних творів Р. Бернса: жанри, композиція, віршові розміри тощо (аналізувати по можливості оригінальні тексти).

	<p>8. Найкращі переклади Р. Бернса слов'янськими мовами.</p> <p>9. Культурний вплив поезії Р. Бернса (презентації).</p>
8	<p>Ідея природної людини у повісті Вольтера «Простодушний».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософські повісті у творчому доробку Вольтера: місце, роль, особливості жанру. 2. Історія та мета створення Вольтером повісті «Простодушний». 3. Тема, жанрова своєрідність (гібрид філософської повісті й роману виховання), композиція твору. 4. Семантика назви та характер і особливості світогляду головного героя (Гурона). 5. Принцип «одивнення» у повісті та його функція. <ol style="list-style-type: none"> А) Проблема кохання у творі. Образ Сент-Ів. Б) Проблема релігії у творі. Антиклерикальний пафос повісті. В) Соціальна критика придворного життя, бездушної бюрократії тощо. 6. Філософський сенс фіналу (цитати). 7. Культурний вплив твору Вольтера.
9	<p>Роман Гете «Страждання молодого Вертера» як зразок літератури німецького сентименталізму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце роману у творчості Гете. Історія його написання. Автобіографізм роману. 2. Епістолярний роман: особливості цього жанрового різновиду роману, його оповідні можливості та значення у добу Просвітництва. 3. Роман Гете як зразок «штюрмерської» літератури. (Знайти аргументи щодо цього у тексті). 4. Головний герой та ліричне начало в романі. «Чутливість» як художня категорія. 5. Етапи розвитку конфлікту у романі. Співвідношення драми інтимної та драми соціальної. 6. Значення твору у формуванні передромантичних тенденцій у європейській літературі та культурі. 7. Додатково завдання: порівняти твір Гете з оперою «Вертер»/Вертер (опера) (композитор Жюль Массне). Зробити презентацію на цю тему.

с. Завдання для самостійної роботи.

1. Обрати твір із списку літератури і підготувати **презентацію** з проблематики «Літературний твір/сюжет/образ в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації».

Наприклад:

«Образ Дон Кіхота у музиці (або: у живописі/ кіно/скульптурі тощо)», «Образ Офелії у європейській поезії (або: світовій літературі/живописі/скульптурі)», «Лірика Роберта Бернса в українському пісенному дискурсі», *ТОЩО*. Також див. останні питання кожного заняття. Тематику роботи можна індивідуально узгодити з викладачем

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Системно заповнювати **цитатник (читацький щоденник)** з короткими відомостями про письменника та його спадщину, улюбленими або знаковими ЦИТАТАМИ з твору,

що прочитали. Креативність в оформленні щоденника вітається. Максимальна оцінка – 10 балів.

3. Вивчити напам'ять вірш або монолог із великого за обсягом поетичного твору, що рекомендований для вивчення програмою. Максимальна оцінка – 10 балів (залежно від обсягу: +5 балів за поезію більше 20 рядків).

С е м е с т р 3

Література ХІХ століття (романтизм, реалізм)

а. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<i>Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці.</i> Культурно-історичні умови розвитку. Філософське підґрунтя. Основні течії, тенденції, персоналії.
2	<i>Англійський романтизм.</i> Культурно-історичний контекст англійської літератури кінця ХVІІІ-першої половини ХІХ ст., основні тенденції розвитку, провідні жанри. В. Блейк як фундатор романтизму в Англії. Діяльність «Озерної школи». Новаторство В. Скотта, Дж. Байрона та ін.
3	<i>Німецький романтизм.</i> Культурно-історичний контекст доби в Німеччині, основні тенденції розвитку німецького романтизму, найвидатніші митці слова. Діяльність єнської школи романтизму. Творчість Гофмана. Поезія Г. Гейне.
4	<i>Французький романтизм. Творчість В. Гюго.</i> Культурно-історичні умови розвитку. Найвидатніші письменники Франції. В. Гюго та особливості його творчого методу. Новаторство Гюго, вплив на світове письменство.
5	<i>Американський романтизм. Загальна характеристика.</i> Своєрідність американського романтизму на тлі європейського. Новелістика В. Ірвінга. Пригодницький роман Ф. Купера. Роль міфу у художній творчості Н. Готорна.
6	<i>Французька реалістична література ХІХ ст. (загальний огляд).</i> Стендаль. Історико-культурний контекст, філософське підґрунтя розвитку реалізму у фр. літературі ХІХ ст. Основні тенденції. Провідні жанри: пісня (Беранже), соціальний роман (Бальзак, Стендаль), новела (Меріме). Творчість Ф. Стендаля: світоглядні та естетичні переконання письменника, новаторство. Соціально-психологічний роман Стендаля.
7-8	<i>Англійський реалістичний роман: загальний огляд. Діккенс. (3 години).</i> Історико-культурний контекст, філософське підґрунтя розвитку реалізму у фр. літературі ХІХ ст. Основні тенденції. Роман як провідний жанр англійської літератури 2-ї половини ХІХ ст. Магістральні теми, проблеми, художні особливості, новаторство найвидатніших англійських романістів (Ч. Діккенс, В.-М. Теккерей, Ч. Рід, Ш. Бронте). Творчість Діккенса.

б. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	Роман «Айвенго» В. Скотта: історія та соціальні відносини у художній інтерпретації письменника. <ol style="list-style-type: none"> 1. Історична основа роману. Ставлення В. Скотта до принципів зображення історії у художній літературі. 2. Сюжет, головний конфлікт у романі. Зображення протистояння саксонців і норманів на тлі авторської ідеї. 3. Образи аристократії в романі: а) Річард І як образ ідеального короля; б) Айвенго як ідеальний зразок шляхетного лицаря. Семантика назви роману.

	<p>4. Жіночі образи у романі. Місце, роль, семантичне значення.</p> <p>5. Образи представників простого народу у романі: особливості зображення.</p> <p>6. Проблематика роману. Авторська ідея.</p> <p>ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру, екранізації роману (можлива презентація).</p>
2	<p>«Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер» Е.Т.Е. Гофмана як сатирико-метафорична казка доби німецького романтизму.</p> <p>1. Естетичні погляди Гофмана. Жанр повісті-казки у творчості Гофмана.</p> <p>2. Сатирико-метафоричний зміст казки та особливості його втілення.</p> <p> А) Романтичне двосвіття та його реалізація у казці.</p> <p> Б) Роль сатири та іронії у творі.</p> <p>3. Система образів у творі.</p> <p> А) Добрі сили та їх роль у творі: образ феї Розабельверде, лікар Проспер Альпанос.</p> <p> Б) Світ філістерів та засоби його викриття (Фабіан, Кандіда, Можа Терпін, князь, барони).</p> <p> В) Образ князя Пафнутія та його роль у критиці ідей Просвітництва.</p> <p>4. Романтичний зміст опозиції образів Бальтазара і Цахеса: зміст образів, засоби розкриття.</p> <p>5. Ідейно-філософський зміст фіналу повісті.</p> <p>6. ДОДАТКОВО. Вплив твору на світову культуру, сучасні екранізації, наслідування тощо (можлива презентація).</p>
3	<p>«Людина, яка сміється» Віктора Гюго: ідейно-художня своєрідність роману.</p> <p>1. Історія написання роману. Тематика, проблематика. Ідейно-естетичний зв'язок роману з попередніми творами Гюго</p> <p>2. Сюжет, композиція твору у світлі традиційних уявлень про романтичну літературу (місце випадковостей, таємниць та под. у романі). Місце і роль пейзажу.</p> <p>3. Тип головного героя. Роль контрастів у створенні образу Гуїнплена та його життєвої історії.</p> <p>4. Викривальний пафос роману. Конфлікт між англійським народом та англійською аристократією: способи розкриття.</p> <p>5. ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру (можлива презентація).</p>
4	<p>«Шагренева шкіра» О. де Бальзака як «відправна точка» творчості письменника-реаліста.</p> <p>1. Історія написання роману. Тематика, проблематика, сюжет роману. Алюзія на «Фауста» Гете.</p> <p>2. Тип головного героя Рафаеля де Валентена. Роль оточення у його житті. Спосіб розкриття його психологічного стану (тип нарації, взаємодія з іншими персонажами тощо).</p> <p>3. Роль жіночих образів у романі (Феодора і Поліна).</p> <p>4. Ідейний зміст фіналу.</p> <p>5. Співвідношення романтичного і реалістичного в романі.</p> <p>6. ДОДАТКОВО. Вплив роману на світову культуру, екранізації роману (можлива презентація).</p>
5	

	<p>«Пані Боварі» Г. Флобера: конфлікт мрії та реальності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання роману, тематика, проблематика, сюжет роману. 2. Трагедія Емми Боварі: причини, суть конфлікту. Роль чоловіків у її житті. 3. Образ Шарля Боварі в ідейному задумі та композиції роману. 4. Критика буржуазно-обивательського середовища у романі. Оме як представник провінційної верхівки. Його роль в історії родини Боварі. 5. Семантика фіналу. 6. Словесна майстерність Флобера-реаліста: його об'єктивність у зображенні історії Емми. 7. ДОДАТКОВО. Вплив роману на сучасний культурний дискурс: найвідоміші варіанти екранізації роману; враження від однієї з них (див., приміром, 2014 року).
6	<p>Роман «Червоне і чорне» Стендаля як зразок-предтеча психологічного реалізму в літературі Європи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання роману; тематика, проблематика роману. Семантика назви роману: дискусія навколо цього. 2. Історія життя і смерті головного героя (сюжет, композиція). 3. Психологічний портрет Жульєна Сореля як молодого людини XIX століття, що шукає свій шлях серед несправедливостей суспільного життя. Особливості зображення. Причина трагедії. 4. Семантичний зміст образів пані де Реналь і Матільди де Ла-Моль. 5. Новаторство Стендаля, авторське ставлення до зображуваного на тлі його світоглядних переконань (ненависть до лицемірства, церковників тощо). 6. ДОДАТКОВО. Екранізації роману «Червоне і чорне» Стендаля.
7-8	<p>«Ярмарок суєти» У. Теккерея: синтез історичного і сучасного у романі (3 години).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання роману, авторський задум тематика, проблематика твору, семантика назви. 2. Епічний масштаб у романі: історичні події, співвідношенні воєнних та тилиових сцен у ньому. 3. Історія двох героїнь – міс Емілі Седлі й Беккі Шарп – як художня інтерпретація історії двох подруг-суперниць. Семантика головних образів. 4. Постать Ребекки Шарп як найяскравішої представниці Ярмарку марнославства: засоби зображення, прийоми розкриття характеру. 5. Образ автора-наратора у романі: характер коментування подій, персонажів та авторське ставлення до зображуваного. 6. ДОДАТКОВО. Екранізації роману У. Теккерея «Ярмарок суєти».

с. Завдання для самостійної роботи

1. Обрати твір із списку літератури і підготувати презентацію з проблематики *«Літературний твір/сюжет/образ в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації»*. Наприклад:

«Крихітка Цахес» Гофмана у живописі (або: кіно)», «Історія екранізації роману Айвенго В. Скотта», Див. також додаткові питання до кожного практичного заняття. Тематику роботи можна індивідуально узгодити з викладачем.

Вимоги до роботи: знання фактажу, глибина і послідовність порівняльного аналізу, цікавий візуальний ряд, оригінальність підходу, переконливість тверджень і висновків, посилання на джерела, грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Написання есея з тематики практичного або лекційного заняття (до 5-х сторінок др. сторінок).

Вимоги до роботи: знання фактажу, самостійність і оригінальність думок, вільна форма викладу власних вражень щодо прочитаного твору грамотність. Максимальна оцінка – 10 балів.

С е м е с т р 4

Література кінця ХІХ-початку ХХ століття (модернізм)

а. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<i>Літературний модернізм як явище. Французька література кінця ХІХ-початку ХХ ст.</i> Історико-культурні умови виникнення модернізму, періодизація. Символізм у французькій поезії: особливості поетики, принципи синестезії, музичності, яснобачення. Нариси творчості П. Верлена, А. Рембо, Ст. Малларме. Натуралізм у французькій прозі: творчість Е. Золя, Гі де Мопассана.
2	<i>Англійська література кінця ХІХ-початку ХХ ст. Основні тенденції.</i> Неоромантизм Р. Кіплінга, естетизм О. Уальда. Модернізм в англійській літературі. Його характерні риси та особливості. Питання статі і сучасне суспільство в творах Д.Г.Лоуренса. Романи «потому свідомості» Вірджинії Вулф, Джеймса Джойса.
3	<i>Жанр антиутопії в англійській літературі першої половини ХХ століття.</i> Поняття «утопія», «антиутопія» «дистопія» в історії літератури: жанроутворюючі ознаки та основні характеристики. Роль Є. Замятіна у формування жанру (роман «Ми»). Своєрідність англійської художньої антиутопії. Пародійна модель «ідеального суспільства» в романі О. Хакслі «Цей дивний новий світ». «1984» Дж. Оруелла як роман-дистопія.
4	<i>Проза епохи пізнього модернізму (загальний огляд).</i> Німецький інтелектуальний роман (Т. Манн). Література США: «новий» американський роман у контексті модернізму (У. Фолкнер, Е. Хемінгуей, Ф.С. Фіцджеральд). Поетика прози Ф. Кафки.
5	<i>Літературний процес другої половини ХХ-початку ХХІ ст.: загальна характеристика. Постмодернізм у Британії.</i> Суспільно-політичні умови та ідейно-філософські чинники розгортання літературного процесу. Поетика літератури другої половини ХХ ст. Поняття постмодернізму в історико-літературному процесі. Інтелектуальний філософський роман В. Голдінга, А. Мердок, Дж. Фаулза.
6	<i>Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах: Г. Грасс, П. Грандке, П. Зюскінд, Е. Єлінек.</i> «Розколоте небо»: дві Німенччини, дві німецькі літератури. «Група 47» (Г.В. Ріхтер, А. Андрерш, Г. Белль, Г. Грасс). Тема «неподоланого минулого». Ліричний гуманізм Г. Белля. Роман «очима клоуна» як суб'єктний зріз німецької дійсності 1960-х рр.

	Постмодерністські тенденції та національні традиції у німецькій літературі цього періоду (Г. Грасс, П. Грандке, П. Зюскінд, Е. Єлінек).
7-8	<i>Основні риси сучасної світової літератури другої половини ХХ століття-початку ХХІ. (3 години).</i> <i>Метаморфози «американської мрії»: література США другої половини ХХ століття: нонконформізм, бітники, контр-культура (Дж. Селінджер, Дж. Керуак, А. Гінзберг). Сучасні модифікації реалізму (інтелектуальний роман С. Беллоу; «моральна література» Дж. Гарднера; драматизм повсякденності Дж. Апдайка; жіноча перспектива Дж. К. Оутс). Своєрідність антиутопії у ХХІ ст.: (Адольфо Бйой Касарес, М. Етвуд). Візуальне (ерготичне) письмо: М. Данілевські, Л. Серафіні. Новітні історичні романи. Метамодернізм та «нова щирість»: у романістиці. Тексти про травму. Графічні, кроскультурні романи: поетика творів. Жанрово-стильові експерименти Милорада Павича.</i>

в. План практичних занять

№	Тема заняття / план
1	<p>Французький символізм: поетична майстерність Поля Верлена та Артюра Рембо.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поль Верлен як «король» символізму: критерії прекрасного (див. про естетичні принципи у вірші «Поетичне мистецтво»), особливості світосприйняття (див. статті циклу «Прокляті поети»). 2. Новаторство Верлена: <ol style="list-style-type: none"> а) Провідні мотиви, образи у творчості П. Верлена. Характер ліричного героя. б) Особливості поетики. (Відповідь проілюструвати прикладами). 3. Творчість Артюра Рембо як предтеча сюрреалізму: особливості світогляду, провідні мотиви, образи тощо). Новаторство Артюра Рембо. (Відповідь проілюструвати прикладами). 4. ДОДАТКОВО. Життя і творчість П. Верлена та А. Рембо у кіноінтерпретаціях.
2	<p>Комедія «Ідеальний чоловік» Оскара Уальда: проблема чесності та її художнє вирішення у п'єсі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Естетична теорія О. Уальда та її джерела. 2. Місце драматургії у творчому спадку О. Уальда. Жанрове розмаїття. 3. Історія написання комедії «Ідеальний чоловік», тематика, проблематика. 4. Сюжет комедії, композиція, характер конфлікту. 5. Проблематика твору. 6. Засоби створення характерів та їх семантичне наповнення. 7. Роль гумору у творі. 8. ДОДАТКОВО. Екранізації твору О. Уальда.
або	<p>Роман «Коханець леді Чаттерлей» Д.С. Лоуренса у світлі теорії несвідомого.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання і публікації роману. 2. Тематика, проблематика твору. 3. Сюжет, композиція, система образів. 4. Соціально-психологічний аспект у зображенні любовного «трикутника» (Кліффорд і Констанція Чаттерлей та Олівер Меллорс). 5. Новаторство автора у створенні образу Констанції. Вплив теорії несвідомого З. Фрейда на письменника. 6. ДОДАТКОВО. Історія екранізацій твору Лоуренса: особливості кіносприйняття.

3	<p>Ідейно-художня особливість роману Дж. Оруелла «1984».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанр антиутопії : витоки, жанрові домінанти. 2. Тематика, проблематика «1984», композиція. 3. Сюжет роману, система образів. 4. Художній світ у «1984» (політична географія, рівень життя, міністерства, тощо). 5. Футурологія у романі. 6. Словесна майстерність письменника.
4	<p>Проблема «людини і влади» у романі Франца Кафки «Процес» та особливості її художнього втілення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автобіографізм творчості. Психоаналітичний підхід до інтерпретації творів Кафки. 2. Тематика, проблематика роману. 3. Особливості сюжету роману «Процес», композиції; система образів. 4. Метафізичні пошуки духовного абсолюту і неможливість їхнього досягнення у творі. 5. Стилїстика роману.
5	<p>Тема мистецтва та її художнє втілення у романі Айріс Мердок «Чорний принц»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія написання роману. 2. Етимологія назви твору. 3. Сюжет, композиція, система образів. 4. Особливості нарації (оповіді). 5. Образ митця та провідна ідея роману.
6	<p>П'єса «Контрабас» П. Зюскінда у світлі постмодерністської естетики.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патрик Зюскінд як письменник: діапазон творчості (жанрове розмаїття), її провідні риси, новаторство. 2. Історія написання п'єси. 3. Жанрово-композиційні особливості твору. 4. Етимологія назви п'єси «Контрабас»: роль та місце образу контрабасу у творі. 5. Образ головного героя: особливості його світовідчуття та засоби його відтворення. 6. Ідейно-смісловне наповнення п'єси. 7. Мова.
7-8	<p>Постмодерністські риси в романі М. Павича «Внутрішня сторона вітру. Роман про Геро та Леандра» (3 години).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Милорад Павич як письменник: діапазон творчості (жанрове розмаїття), провідні риси, новаторство. 2. Тематика, сюжет, система образів роману «Внутрішня сторона вітру». 3. Особливості поетики роману-клепсидри. Новаторська стратегія у нарації Павича (нелінійність композиції, варіативність, гра з читачем та інші постмодерністські прийоми). 4. Зв'язок змісту й поетики роману із авторською концепцією особистості (ідея замкнутості, ізольованості тощо). 5. Магічний реалізм М. Павича у романі і постмодерністська рефлексія світовідчуття сучасної людини. 6. Стилїстика роману.

--

с. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до практичних занять.
2. Прочитання художніх творів, передбачених цією робочою програмою.
3. Написання есея на вільну тему на підставі вивченого курсу (до 5-х сторінок др. сторінок).

Вимоги до роботи: самостійність, оригінальність, знання фактажу, аргументованість, вільна форма викладу. Максимальна оцінка – 10 балів.

2. Підсумковий контроль

Після 1-го семестру програмою передбачений **диференційований залік**. Форма – усна. Максимальна оцінка – 30 балів.

Після 2-го семестру – **атестація** за результатами роботи у семестрі та контрольної роботи з питань, що винесені на самоконтроль. Оцінка за контрольну – 10 балів.

Іспити з курсу «Історія зарубіжної літератури» проводиться наприкінці 3,4. семестрів. Форма – усна. Під час іспиту студенти отримують питання до підсумкового контролю у вигляді білетів. Кожен білет містить по два питання. Відповідь на кожне питання оцінюється у 20 балів (*загалом – 40 балів*). При цьому враховується: 1) знання художніх текстів, що рекомендовані програмою для прочитання; 2) знання основних історико-культурних фактів та літературних тенденцій кожної з національної літератур відповідного періоду, передбачених програмою (див. відповідний № Модуля); 3) повнота розкриття питання, слушне використання літературознавчої термінології.

Питання до заліку

С е м е с т р 1

1. Біблія як одна з найдавніших пам'яток словесності: історія створення, архітектоніка, роль у розвитку європейської культури та літератури.
2. Старий Заповіт: історія створення (хронологічні межі), загальна композиція, канони.
3. Концепція Бога у Старому Заповіті. Характер стосунків Бога з людиною до і після гріхопадіння останньої. 10 Божих заповідей.
4. Новий Заповіт: історія створення (хронологічні межі), архітектоніка, семантика назви книги і загальна концепція Спасіння людства.
5. Античність як колиска європейської цивілізації: історичні межі античності, значення та умовність терміну «античність», специфіка культури античних суспільств, історичне значення античної літератури.
6. Давньогрецька література: історичне значення, загальні тенденції та основні періоди розвитку (періодизація за І. Тронським або О. Лосєвим), видатні імена.
7. Міф як світоглядно-естетичний феномен. Міф у релігійному культі давніх греців: специфіка, етапи розвитку (за О. Лосєвим) та їх особливості.
8. Творчість Гомера. Історія створення Гомерових поем. «Гомерівське питання».
9. «Іліада» Гомера: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст поеми, естетичні принципи; вплив на світову літературу та культуру.
10. «Одіссея» Гомера: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст поеми, художні особливості.
11. Давньогрецька лірика: історія виникнення, специфіка, антична система диференціації видів лірики.

12. Елегія і ямб як жанри давньогрецької декламаційної лірики. Особливості змісту та поетичної форми. Поезія Архілоха.
13. Сольна лірика (меліка): тематика, основні жанри, їх зв'язок з музикою, видатні поети (Алкей, Сапфо, Анакреонт) та їх внесок у розвиток поезії.
14. Хорова лірика (меліка): тематика, основні жанри, їх зв'язок з музикою, видатні поети (Сімонід Кеосський, Піндар, Вакхлід тощо) та їх внесок у розвиток поезії.
15. Давньогрецький театр: історія виникнення, культурні особливості.
16. Афіньська трагедія: походження, загальні особливості змісту та композиції.
17. Есхіл та його творчий доробок. Загальна характеристика естетики драматургії Есхіла.
18. Софокл та його творчий доробок. Загальна характеристика естетики драматургії Софокла.
19. Особливості інтерпретації проблеми фатуму й свободної волі людини в трагедії Софокла «Цар Едіп»: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст.
20. Драматургія Евріпіда: творчий доробок, нове в концепції людини та естетиці давньогрецької трагедії.
21. «Медєя» Евріпіда як психологічна трагедія: сюжет, композиція, система образів, ідейний зміст.
22. Давньогрецька комедія: походження, специфіка. Аристофан як майстер комедії (загальна характеристика творчості).
23. Елліністичний період давньогрецької літератури: історичний, культурний контекст, основні літературні тенденції, жанри; олександрійська поезія.
24. Грецька література римського періоду: історичний, культурний контекст, основні літературні тенденції, жанри; «Порівняльні життєписи» Плутарха.
25. Давньоримська література: історичне значення, загальні тенденції та основні періоди розвитку (періодизація за І. Тронським або О. Лосевим), видатні імена.
26. Римська література епохи Республіки: хронологічні межі, основні тенденції в історичному контексті доби (жанри, стилі, найвидатніші представники).
27. Творчість Плавта (загальна характеристика). Тип комедійного персонажа Плавта.
28. Давньоримська література «Століття Августа»: історичний, соціальний, культурний контексти доби; основні тенденції розвитку художньої словесності, жанри, представники.
29. Вергілій як поет «століття Августа»: життя й творчість (загальна характеристика).
30. «Енеїда» Вергілія як героїчна поема: історія написання, сюжет, композиція поеми, зв'язок з гомеровськими поемами. Новаторство Вергілія.
31. Горацій як видатний лірик епохи Августа: жанрове, тематичне розмаїття його поезії, особливості стилю та вірша. Вплив Горація на світову літературу.
32. Естетичні принципи Горація: «Послання до Пізонів» («Про науку поезії») як пам'ятник римської літературної критики (основні концепти). Культурне значення «Послання».
33. Пародійно-дидактичне трактування теми кохання у творчості Овідія: поеми «Наука про кохання», «Ліки проти кохання» (зміст, композиція, особливості стилю).
34. Вчено-оповідні поеми каталогового типу у спадщині Овідія: «Метаморфози» і «Фасти» (загальна характеристика жанру).
35. Поема Овідія «Метаморфози» як язичницька Біблія: історія людства у художній рецепції Овідія (авторський задум, літературно-міфологічні джерела, філософське підґрунтя, ідейно-образні паралелі з Біблією, естетичні особливості).
36. «Срібне століття» давньоримської літератури: хронологічні межі доби, основні тенденції у розвитку літератури у культурно-історичному контексті доби, популярні жанри, найвидатніші письменники.

37. Творчість Сенеки: особливості світогляду, творчі здобутки.
38. Драматургія Сенеки. Основні тенденції в розробці сюжетів грецьких трагиків: тематика, проблематика, структура драми, образи героїв, характер трагічного тощ). (на прикладі трагедії «Медея»).
39. Римська сатура: особливості жанру, тематика, проблематика, стильові особливості, два напрями розвитку (сатури Луцилія, Горація, Ювенала; романи «Сатирикони» Петронія, «Метаморфози, або Золотий осел» Апулея).
40. Байки Федра: генеза, проблематика, тематика, естетичні особливості, вплив на світову, зокрема українську літературу.

С е м е с т р 2.

Питання для самоконтролю (атестація).

1. Література раннього і високого Середньовіччя: історичний контекст, періодизація літератури, естетика, провідні жанри, тематика, проблематика.
2. Народно-героїчний епос як жанр. Типологічна відмінність епосу раннього Середньовіччя (пор., наприклад, з «Беовульф») від епосу зрілого Середньовіччя («Пісня про Роланда»).
3. Гуманізм як філософсько-естетичне обґрунтування руху Відродження. Роль Італії у розвитку європейського Відродження.
4. Творчість Фр. Петрарки: загальна характеристика, новаторство. Образ ліричного героя, Лаури у сонетах.
5. Творчість Дж. Боккаччо: загальна характеристика, новаторство. Роль «Декамерона» Боккаччо у розвитку європейської прози.
6. «Божественна комедія» Данте Аліґ'єрі: задум автора, жанрово-композиційні особливості твору, алегорія, символіка образів та чисел.
7. Ренесансна література Франції: загальна характеристика.
8. Творчість Франсуа Рабле. М. Бахтін про Рабле.
9. «Гаргантюа і Пантаґрюель» Франсуа Рабле як сатирична пенталогія: ідейно-художня своєрідність. Місце сміху у романі.
10. Відродження в Англії: загальна характеристика культурної доби, основні тенденції у літературі, жанри, представники. Схарактеризуйте жанр утопії.
11. Драматургія В. Шекспіра: періодизація, творчі здобутки Шекспіра-драматурга.
12. «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра як «оптимістична» трагедія: тематика, проблематика, система образів, семантична роль фіналу.
13. Сонетна творчість В. Шекспіра: традиція і новаторство.
14. «Гамлет» В. Шекспіра як «трагедія пізнання»: ідейно-художні особливості твору.
15. «Король Лір» В. Шекспіра: тематика, проблематика, система образів, семантика трагічного фіналу, ідея.
16. Відродження в Іспанії: загальна характеристика епохи та літератури.
17. Роман Сервантеса «Дон Кіхот»: історія створення, жанрові особливості, ідейний зміст, символіка головних образів.
18. Загальна характеристика західноєвропейської літератури XVII ст.: культурно-історичне тло, основні літературні напрями, жанри, представники.
19. Література західноєвропейського бароко: світоглядне підґрунтя, основні тенденції, естетика, представники.
20. Особливості іспанського бароко у драмі Кальдерона «Життя є сон»: проблематика, тематика, особливості поетики.
21. Загальні особливості класицизму в літературі: світоглядне підґрунтя, стиль, основні представники. Н. Буало про класицистичну трагедію («Мистецтво поетичне», конспект).
22. Трагедії Расіна у світлі класицистичних вимог Буало. Новаторство Расіна порівняно з П. Корнелем. «Андромаха» Расіна (ідейно-художня своєрідність).

23. Просвітництво як ідеологічний рух: історико-культурне тло, філософське підґрунтя, представники.
24. Особливості європейської літератури доби Просвітництва: провідні жанри, основні стилі, тенденції, основні представники, визначні твори.
25. Англійський роман XVIII ст.: здобутки, видатні представники.
26. Роман Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» як англійський просвітницький роман: тематика, проблематика, сюжет, особливості поетики, сатиричний пафос. Образ Гуллівера.
27. Французька література доби Просвітництва: загальні тенденції, персоналії.
28. Просвітницька діяльність Дені Дідро. Роман «Черниця».
29. Просвітницька діяльність Вольтера: загальна характеристика.
30. «Філософські повісті» Вольтера: тематика, проблематика, естетичні особливості, філософське підґрунтя. Аналіз повісті «Простодушний» у зазначених аспектах.
31. Сентименталізм як особливий літературний напрям у межах Просвітництва. Історія виникнення, основні тенденції, представники.
32. Жан Жака Руссо як філософ і письменник. Романістика Руссо у світлі сентименталізму (тематика, проблематика, тип героя).
33. Роман Ж.-Ж. Руссо «Сповідь»: семантика і поетика.
34. Німецька література доби Просвітництва: загальні тенденції, персоналії.
35. Роман «Страждання юного Вертера» Гете як зразок літератури німецького сентименталізму: сюжет, поетика, ідейний зміст.
36. «Фауст» Гете у світлі передових ідей доби Просвітництва: джерела натхнення, тематика, проблематика, особливості жанру й композиції, зміст головних образів.

С е м е с т р 3.

Питання до іспиту

1. Романтизм як літературний напрям у Західній Європі та Америці. Культурно-історичні умови розвитку. Філософське підґрунтя. Естетичні принципи.
2. Англійський романтизм. Особливості розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші митці слова.
3. Творчість Дж. Г. Байрона: особливості світогляду, провідні мотиви, тематика, проблематика творів, поетична майстерність.
4. Новий тип ліричного героя у поемі Дж.Г. Байрона «Паломництво Чайльда Гарольда». Сюжет, композиція, особливості стилю.
5. Поема Дж. Г. Байрона «Мазепа»: ідейно-художня своєрідність, тип героя.
6. Новаторство В. Скотта та його роль у розвитку жанру історичного роману.
7. Ідейно-художні особливості роману «Айвенго» В. Скотта.
8. Німецький романтизм. Особливості розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші митці слова.
9. Творчість Г. Гейне: основні періоди творчості, провідні жанри, теми, мотиви, характер ліричного героя.
10. Поема «Німеччина. Зимово казка» Гейне як вершина його творчості: тематика, проблематика, сюжет, система образів, композиція, стилістика.
11. Творчість Е.Т.Е. Гофмана: естетичні принципи, провідні жанри, теми, мотиви творчості.
12. «Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер» Е.Т.Е. Гофмана як сатирико-метафорична казка доби німецького романтизму.
13. Французький романтизм: культурно-історичні умови розвитку, естетична своєрідність, найвидатніші письменники.
14. Творчість В. Гюго та особливості його творчого методу. Вплив романів В. Гюго на європейську культуру та літературу.

15. «Собор Паризької Богоматері» В. Гюго як зразок французького історичного роману про Середньовіччя: ідейно-художні особливості роману, новаторство письменника.
16. Роман-епопея «Знедоленні» В. Гюго: ідейно-художня своєрідність. Образ Жана Вальжана.
17. Роман В. Гюго «Людина, яка сміється» Віктора Гюго: ідейно-художня своєрідність роману, тип героя, викривальний пафос; зв'язок із попередніми творами письменника.
18. Реалізм як літературний напрям у Західній Європі та Америці: культурно-історичні умови розвитку, філософське підґрунтя, естетичні принципи.
19. Французький реалізм: особливості розвитку, естетичні принципи, персоналії.
20. Творчість О. де Бальзака: основні періоди, своєрідність романної творчості (традиція та новаторство), тип головного героя.
21. «Людська комедія» О. де Бальзака: авторський задум, історія створення, структура. Передмова до твору як маніфест критичного реалізму.
22. Роман «Шагренева шкіра» О. де Бальзака як «відправна точка» творчості письменника-реаліста; синтез романтизму та реалізму в романі.
23. Роман «Отець Горіо» О. де Бальзака: тематика, проблематика, система образів. Образ Растіняка.
24. Творчість Г. Флобера: основні періоди, тематика, проблематика, тип героя його романів. Теорія «точного слова» Г. Флобера.
25. Роман «Пані Боварі» Г. Флобера: конфлікт мрії та реальності: тематика, проблематика, сюжет роману, тип героя, особливості авторського стилю.
26. Творчість Стендаля: основні періоди творчості, особливості світогляду, жанрове розмаїття, естетичні принципи, тип героя.
27. Роман «Червоне і чорне» Стендаля як зразок-предтеча психологічного реалізму в літературі Європи.
28. Англійський реалізм: особливості розвитку, естетичні принципи, персоналії.
29. Ч. Діккенс як найвідоміший представник англійської реалістичної літератури ХІХ ст.: основні періоди творчості, жанрове розмаїття, тематика, проблематика творів, особливості стилю.
30. «Олівер Твіст» Ч. Діккенса як перший англійський роман про дитину: тематика, проблематика, сюжет, тип головного героя.
31. Роман «Домбі і син» Ч. Діккенса: тематика, проблематика твору, тип конфлікту, художні особливості.
32. Роман «Великі надії» Ч. Діккенса: тематика, проблематика твору, тип конфлікту, художні особливості».
33. «Ярмарок суєти» В. Теккерея: синтез історичного і сучасного у романі: авторський задум тематика, проблематика твору, семантика назви, особливості авторської нарації.
34. Жанр «робітничого роману» в англійській літературі ХІХ ст. («Шерлі» Ш. Бронте, «Скрутна година» Діккенса, «Олтон Локк» Кінгслі та інші): особливості тематики, проблематики, тип героя.
35. Місце «жіночого роману» в англійській літературі ХІХ ст.
36. Творчість Шарлотти Бронте: загальна характеристика, новаторство.
37. «Сенсаційний роман» в англійській літературі ХІХ ст.
38. Уілкі Коллінз як засновник англійського детектива: загальна характеристика романної творчості («Жінка у білому», «Місячний камінь»).

С е м е с т р 4

Питання до іспиту

1. Літературний модернізм як явище. Історико-культурні умови виникнення

- модернізму у європейській літературі, періодизація.
2. Французький символізм: культурно-історичні умови виникнення, естетична концепція, персоналії.
 3. Новаторство П. Верлена та А. Рембо у французькій поезії.
 4. Ст. Малларме як теоретик і практик нового поетичного мистецтва.
 5. Натуралізм у французькій літературі: культурно-історичні умови виникнення, естетична концепція, персоналії.
 6. Творчість Е. Золя: естетична концепція, визначні твори. Особливості стилю.
 7. Творчість Гі де Мопассана: естетична концепція, жанрове розмаїття, визначні твори, особливості стилю.
 8. Англійська література кінця XIX-початку XX ст. Основні тенденції. Модернізм в англійській літературі. Його характерні риси та особливості.
 9. Неоромантизм у творчості Р. Кіплінга: естетичні принципи, жанрове розмаїття, тематика творів, приклади творів.
 10. Естетизм О. Уальда: естетичні принципи, жанрово-тематичне розмаїття, стиль, приклади творів. Проблематика роману О. Уальда «Портрет Доріана Грея».
 11. Ідейно-естетична своєрідність драми О. Уальда «Ідеальний чоловік»
 12. Питання статі і сучасне суспільство в творах Д.Г.Лоуренса.
 13. Романи «потому свідомості» Вірджинії Вулф, Джеймса Джойса. Суть явища на прикладі їхніх найвизначніших творів.
 14. «Нова драма» як мистецьке явище: загальна характеристика. Приклади.
 15. Роман К. Гамсуна «Пан» як взірць ранньої модерністської прози: неоромантичні, символістські, імпресіоністські тенденції.
 16. Новаторство Г. Ібсена-драматурга. Символістська поетика пізніх п'єс Г. Ібсена
 17. Людина-нікчема в драматичній поемі Г. Ібсена «Пер Гюнт».
 18. Конфлікт свободи та обов'язку в драмі Г. Ібсена «Ляльковий дім».
 19. Драматургія Д. Б. Шоу: тематика, проблематика, новаторство. Принципи «теорії драми» Шоу.
 20. Принципи драми-дискусії у творі «Професія місіс Уоррен» Д.Б. Шоу.
 21. Переосмислення античного міфу в п'єсі «Пігмаліон» Д.Б. Шоу.
 22. Гра концептами у п'єсі Д.Б. Шоу «Дім, де розбиваються серця».
 23. Символістська драма наприкінці XIX – на початку XX ст.: загальна характеристика. Драматургія М. Метерлінка.
 24. Жанр антиутопії в літературі Англії першої половини XX століття: витоки, тематика, проблематика, естетичні особливості, персоналії.
 25. Роман Дж.Оруелла «1984»: тематика, проблематика, система образів.
 26. Пародійна модель «ідеального суспільства» в романі О. Хакслі «Цей дивний новий світ».
 27. Німецький інтелектуальний роман. Творчість Т. Манна (загальна характеристика).
 28. Творчість Ф. Кафки: загальні особливості. Концепція світу і людини в повісті Ф. Кафки «Процес».
 29. Література США: «новий» американський роман у контексті модернізму (У. Фолкнер, Е. Хемінгуей, Ф.С. Фіцджеральд). Загальні риси. Американська література XX ст. Література «втраченого покоління»: загальна характеристика (тематика, проблематика, персоналії).
 30. Творчість Ф.С. Фіцджералда: загальна характеристика.
 31. Південна школа в літературі США. Творчість В. Фолкнера.
 32. Загальна характеристика літературного процесу другої половини XX століття. Постмодернізм у літературі як явище (домінантні риси).
 33. Розвиток жанру інтелектуального роману в творчості А. Мердок. Ідейно-художні особливості роману «Чорний принц».

34. Основні напрямки розвитку літератури Німеччини у другій половині ХХ століття. Роль «Групи 47».
35. Загальна характеристика літературного процесу другої половини ХХ століття.
36. Новий латиноамериканський роман: загальна характеристика.
37. Творчість Г.Г. Маркеса: жанрове розмаїття, тематика, проблематика, визначні твори.
38. «Магічний реалізм» як напрямок у світовій літературі ХХ століття.
39. Роман Г.Г. Маркеса «Сто років самотності»: тематика, проблематика, система образів, інтертекст.
40. Творчість Х.Л. Борхеса: тематика, проблематика, жанрово-стильові особливості, твори.
41. Література другої половини ХХ ст. країн Балканського регіону: загальна характеристика.
42. Художня творчість У. Еко. Поетика інтертекстуальності у його творчості.
43. Роман «Ім'я троянди»: Проблема багаторівневої інтерпретації твору.
44. «Шпиль» В. Голдінга як роман-притча: ідейно-естетична своєрідність.
45. Особливості американського постмодернізму: загальна характеристика.
46. Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах: Г. Грасс, П. Грандке, П. Зюскінд, Е. Єлінек. Аналіз одного з творів.
47. Основні напрямки розвитку французької літератури у другій половині ХХ століття.
48. Роман М. Турньє «П'ятниця, або Лімби Тихого океану»: проблематика, тематика, особливості поетики, інтертекстуальність.
49. Роман А. Мердок «Чорний принц»: сюжет, система образів. композиція, особливості наративних стратегій.
50. Творчі здобутки М. Павича: особливості художнього стилю, тематика, жанрове розмаїття, новаторство.
51. Розвиток жанру гіпертекстуального роману у творчості М. Павича: естетична концепція, принцип побудови. Роман «Хозарський словник» (як приклад).
52. «Внутрішня сторона вітру» М. Павича як новаторський роман-клепсидра: ідейно-художні особливості.
53. Категорія гри в романі А. Мердок «Чорний принц». Психологічна, інтертекстуальна, символічна інтерпретація образів.
54. «Театр абсурду» як явище: культурно-історичні причини виникнення, характерні риси, персоналії.
55. П'єса Е. Йонеско «Носороги»: тематика, проблематика, характер конфлікту та його художня реалізація, система образів.
56. Розвиток постмодернізму у німецькомовних літературах.
57. Роман К. Воннегута «Бойня номер п'ять, або Хрестовий похід дітей»: жанрова своєрідність, тематика, проблематика, своєрідність образної системи.
58. Література США другої половини ХХ століття: загальна характеристика основних тенденцій.
59. Творчість Дж.Селінджера: загальна характеристика.
60. Драматизм повсякденності у творчості Дж. Апдайка.
61. Основні риси сучасної постмодерністської літератури: гетерогенність як домінанта.
62. Роман-антиутопія М. Етвуд. «Оповідь служниці»: ідейно-естетичні особливості.

3. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

4.1. Види робіт по семестрах 1 семестр

№	Види роботи	Макс. кількість балів
1	Робота на практичних заняттях	(7*5)=35
2	Творча робота: А) презентація (або реферат) Б) читацький щоденник В) есей/ Г) вірш на пам'ять	10 10 10 5
	Усього за семестр	70
3	Залік	30
	ЗАГАЛОМ	100

2 семестр

№	Види роботи	Макс. кількість балів
1	Робота на практичних заняттях	(9*7)=63
2	Творча робота: А) презентація (або реферат) Б) читацький щоденник В) есей Г) вірш на пам'ять	10 10 10 7
	Атестація (за кількістю балів за семестр)	100
	ЗАГАЛОМ	100

3 семестр

№	Види роботи	Макс. кількість балів
1	Робота на практичних заняттях	(7*5)=35
2	Творча робота: А) презентація (або реферат) Б) читацький щоденник В) есей або вірш на пам'ять	10 10 5
	Іспит	40
	ЗАГАЛОМ	100

4 семестр

№	Види роботи	Макс. кількість балів
1	Робота на практичних заняттях	(7*5)=35
2	Творча робота: А) презентація (або реферат) Б) читацький щоденник В) есей /вірш на пам'ять	10 10 5
	Іспит	40
	ЗАГАЛОМ	100

4.2. Принципи оцінки різних видів робіт

Робота на практичних заняттях оцінюється здебільшого в межах 5-ти (10-ти – у 2-му семестрі) балів – відповідно до рівня складності та обсягу матеріалу, опрацьованого в процесі підготовки до заняття, а також за ступенем інформативності та якості відповідей студента протягом самого заняття:

5 балів	Студент активно працює протягом заняття, виконує всі завдання, демонструє вільне володіння матеріалом, передбаченим темою заняття.
4 бали	Студент активно працює протягом заняття, виконує завдання з незначними похибками, демонструє достатнє володіння матеріалом.
3 бали	Студент періодично бере участь у роботі, виконує завдання на 60%, демонструє не достатнє володіння матеріалом.
2 бали	Студент періодично бере участь у роботі під час практичного заняття, виконує частину завдань (30-40%), частково орієнтується в матеріалі, припускається помилок.
1 бал	Студент не бере активної участі в роботі під час практичного заняття, але правильно виконує незначну частину завдань (20%).

Контрольна робота оцінюється 1 10 балів за такими критеріями:

4 бали	Виявлення усіх передбачених аналізом елементів твору та їх належний опис
4 бали	Інтерпретація твору на основі виявлених та описаних фактів
2 бали	Інтерпретація твору на основі контекстуального аналізу (додаткових культурно-історичних, біографічних та інших фактів)

Реферат оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

2 бали	Чітко сформульована тема, мета роботи
2 бали	Логічна побудова роботи: поділ на розділи/параграфи
3 бали	Аргументоване висвітлення основних аспектів обраної теми
3 бали	Реферативний стиль викладу з належним посиланням на джерела інформації
2 бали	Логічний, аргументований, ємний висновок щодо основних концептуальних положень роботи
2 бали	Грамотність викладу матеріалу (відсутність помилок і стилістичних похибок) та дотримання вимог до оформлення роботи

Презентація оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

1 бали	Чітке формулювання теми/мети/завдань презентації
2 бали	Наявність плану викладення матеріалу, логічна структура роботи
2 бали	Слушність, стислість, але інформативність у висвітленні основних аспектів обраної теми
3 бали	Креативність у побудові слайдів, наявність дотичного ілюстративного матеріалу
1 бали	Логічний, ємний висновок щодо основних концептуальних положень роботи

1 бали	Список використаних джерел щодо фактажу. Грамотність викладу матеріалу.
--------	---

Есей оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

2 бали	Чітке формулювання тези, що висвітлюватиметься
2 бали	Знання матеріалу (фактажу), про який йдеться
2 бали	Самостійність та оригінальність у висвітленні основних аспектів обраної теми
2 бали	Наявність власних враження від прочитаного твору
2 бали	Грамотність викладу матеріалу (відсутність граматичних та стилістичних помилок).

Читацький щоденник оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

2 бали	Наявність коротких відомостей про автора та про твір
2 бали	Характер цитат з кожного репрезентованого твору (мають бути яскравими, знаковими, оригінальними, а не широко цитованими)
2 бали	Обсяг репрезентованих творів (не менше 10-ти великих творів різних авторів, включаючи поетичні збірки)
2 бали	Наявність у щоденнику рубрики «Власні думки і враження»
2 бали	Креативність в оформленні щоденника: ілюстративний матеріал, таблиці, схеми, карти подорожей головних героїв, тощо

Вірш на пам'ять оцінюється у 5 балів за такими критеріями:

1 бал	Вибір тексту, який має бути за обсягом не менше 20 рядків (або декілька віршів)
3 бали	Знання тексту (-ів)
2 бали	Декламація (інтонація читця має відповідати змістові й поетиці твору).

3.3. Методичні вказівки до різних видів робіт

1. Підготовка до практичного заняття передбачає обізнаність у творі певного автора, що виноситься на обговорення, а також знання історико-культурних фактів, зазначених у пунктах плану семінару. Цитати з твору *обов'язково* мають ілюструвати відповіді, які стосуються ідейно-естетичних особливостей твору. Готуючись до практичного заняття, студент має підготувати конспект відповідей до пунктів плану семінару з виписками із довідкової, літературно-критичної, наукової літератури.

Вимоги до конспекта: інформативність, структурованість, грамотність, посилання на джерела інформації. Конспект зазвичай окремо від усної відповіді студента не оцінюється. Виняток - хвороба студента. Максимальна оцінка усної відповіді – 5 балів (у 2-му семестрі – 7 балів). Максимальна оцінка конспекту – 3 бали (у другому семестрі – 4 бали).

2. Презентація з проблематики «*Літературний твір/образ в інших видах мистецтва: особливості інтерпретації*» (конкретна тема узгоджується з викладачем) передбачає:
А) вміння обирати матеріал,

Б) користуватися методикою компаративного, зокрема інтермедіального аналізу, осягаючи своєрідність художньої інтерпретації літературних фактів засобами інших видів мистецтв.

Формат роботи. Презентація має бути виконана із застосуванням програми «PowerPoint».

Вимоги до презентації: інформативність, знання фактажу, структурованість, грамотність і послідовність викладу, наявність слушного, цікавого ілюстративного матеріалу, переконливого висновку, списку використаних джерел інформації. Максимальна оцінка цього виду роботи – 10 балів.

3. Реферат з тематики курсу (тема узгоджується з викладачем). Оформлюється згідно із загальноприйнятими вимогами до оформлення такого типу робіт (титульна сторінка, план, три елементи структури тексту – вступ, основна частина (розбивається на параграфи), висновки, список використаних джерел).

Тема реферату обирається відповідно до тематики того періоду літератури, що вивчається. Обов'язковим є використання джерел зі списку додаткової літератури.

Технічне оформлення реферату здійснюється відповідно до обраного жанру та норм сучасної української літературної мови. Роботу друкують на папері розміром А4 через 1,5 інтервали, шрифт – Times New Roman текстового редактора Word розміру 14 пунктів. Поля: ліве – 30 мм, верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 15 мм.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць слід подавати арабськими цифрами без знака «№». Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації, але номер сторінки не ставлять.

Посилання на джерела в тексті роботи оформлюють у квадратних дужках згідно номеру у кінцевому «Списку використаних джерел»: [6, с. 123].

Максимальна оцінка цього виду роботи – 10 балів.

4. Есей з тематики курсу. Тематика обирається у межах того періоду, що вивчається та узгоджується із викладачем. Обсяг - до 5-ти сторінок.

Вимоги до змісту роботи: знання фактажу, самостійність та оригінальність думок, вільна форма викладу власних вражень щодо прочитаного твору грамотність.

Максимальна оцінка цього виду роботи – 10 балів.

3. Читацький щоденник становить собою цитатник, в якому студент, користуючись рекомендованою до курсу літературою, фіксує: 1) короткі відомості про письменника і твір (дата написання, жанр, тема, сюжет тощо), який був ним прочитаний; 2) найцікавіші /найпоказовіші цитати із прочитаного твору, 3) власне враження про прочитане, 4) обсяг прочитаного (не менше 10-ти творів різних авторів). При цьому мають бути представлені не лише твори, винесені на практичні заняття, а ті, що рекомендовані до курсу; 5) креативне та грамотне оформлення записів.

Максимальна оцінка цього виду роботи – 10 балів.

4. Вивчення вірша або фрагмента великого поетичного твору *напам'ять*. Оцінюється вибір твору, знання тексту, характер виконання. Максимальна оцінка – 5 балів.

5. Атестацію з курсу студент здобуває на підставі загальної кількості балів за сукупність виконаних видів робіт. Максимальна кількість балів – 100.

6. Залік з курсу є диференційованим. Студенту зараховують отримані знання на підставі балів, отриманих за семестр (мінімальна кількість – 30, максимальна - 70) та усної

відповіді на одне питання із загального переліку питань (білети та час на підготовку не передбачені). Максимальна кількість балів за відповідь – 30.

7. **Іспит з курсу** становить собою усну відповідь на два питання. Студенту зараховують отримані знання на підставі балів, отриманих за семестр (мінімальна кількість – 20, максимальна – 60) та усної відповіді на одне питання із їх загального переліку. Максимальна кількість балів за відповідь на питання екзаменаційного білету – 40.

Критерії оцінки відповіді на іспиті (кожна із 2-х відповідей білету – 20 балів)

5 бали	Знання історико-культурного контексту літературної доби, про яку йдеться
5 бали	Знання основної інформації про письменника (творчі здобутки, новаторство тощо) або письменників (якщо йдеться про загальний огляд доби)
5 бали	Знання змісту твору та вільна орієнтація у цьому матеріалі
3 бали	Вміння висвітлити основні естетичні особливості твору (жанр, композиція, стиль, тощо) у тісному зв'язку до його змісту (якщо питання не передбачає більш докладного аналізу елементів поетики).
2 бали	Грамотне, аргументоване формулювання думок.

ЗРАЗОК БІЛЕТА

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Старий Заповіт: історія створення, загальна композиція, канони, місце і роль у культурному розвитку.
2. Драматургія Сенеки: основні тенденції в розробці Сенекою сюжетів грецьких трагедій (структура драми, образи героїв, характер трагічного тощо). Приклади.

3.4. Забезпечення освітнього процесу

Мережа Інтернет, інформаційна платформа Moodle, підручники із історії зарубіжної літератури наукові роботи за тематикою пропонованого курсу (див. список рекомендованої літератури – основної і додаткової); філологічні Інтернет-ресурси, доступ до цифрових платформ, літературних сайтів, зокрема «Літакцент», «Читомо»; періодичні видання, письменницькі сайти, навчальні посібники та підручники; презентації з аспектів лекцій дисципліни.

4. Рекомендовані джерела інформації

5.1. Художні тексти

Семестр I

АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ДАВНЯ ГРЕЦІЯ

1. Міфи про героїв давньої Греції (на вибір).

2. **Гомер.** *Іліада. Одиссея*¹.
1. **Есхіл.** *Прометей прикутий. Орестея.*
2. **Софокл.** *Цар Едіп. Антігона.*
3. **Евріпід.** *Медея. Іпполіт.*
4. **Геродот.** Фрагмент «Про походження скіфів» («Історія», кн. 4 «Мельпомена», § 5-13).
5. **Арістофан.** *Хмари. Жаби Лісістрата.*
6. **Сапфо, Архілох, Солон, Симонід Кеосський, Піндар, Алкей, Анакреонт.** Лірична поезія (вибірково).

АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА. ДАВНІЙ РИМ

7. **Плутарх.** *Паралельні життєписи* (на вибір).
8. **Лонг.** *Дафніс і Хлоя.*
9. **Плавт.** *Скарб.*
- **Цицерон.** *Про оратора.*
- **Лукрецій.** *Про природу речей.*
10. **Вергілій.** *Енеїда.*
11. **Гораций** *Оди* (кн. 1, № 1, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 23, 25, 34; кн. 2, № 3, 7, 10, 15; кн. 3, № 10, 13, 30; кн. 4, № 7, 13). *Епод №2. Сатири, кн. 1, № 6. «До Пізонів» (зб. «Послання», кн. 2).*
12. **Овідій.** *Метаморфози. Наука кохання. Скорботні елегії.*
13. **Сенека.** *Медея. Федра. Едіп* (трагедія на вибір).
14. **Марціал.** *Епіграми.*
15. **Федр.** *Байки.*
16. **Апулей.** *Метаморфози, або Золотий осел.*
17. **Біблія:**
 - **Старий Завіт:** *Буття. Вихід. Книга Іова. Псалтир. Книга Екклізіаста. Пісня над піснями. Книга пророка Ісаї.*
 - **Новий Завіт:** *Євангелії: від Матвія, від Марка, від Луки, від Іоанна. Діяння апостолів. Одкровення Іоанна Богослова.*

Семестр 2

СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.

Пісня про Роланда.

Беовульф.

Старша Едда.

Роман про Ренара.

Лірика трубадурів, труверів та міннезінгерів (вірші на вибір).

Поезія вагантів (вірші на вибір)

Роман про Тристана та Ізольду.

Августин. *Сповідь.*

Данте Аліґ'єрі. *Божественна Комедія.*

ВІДРОДЖЕННЯ

Петрарка Фр. *Сонети і канцони* (№№ 1, 13, 15, 19, 57, 61, 68, 74, 81, 112, 128, 132, 136–138, 141, 150, 218)

Боккаччо Дж. *Декамерон*

Роттердамський Е. *Похвала Глупоті*

Ронсар П. *Лірика* (на вибір).

¹ Підкреслені твори читати з літературознавчим аналізом на практичному занятті.

Мор Т. *Утопія.*

Шекспір В. Сонети (вибірково). *Ромео й Джульєтта. Гамлет. Отелло. Макбет. Король Лір. Одна з комедій: Дванадцята ніч. Приборкання перекірливої. Буря.*

Рабле Фр. *Гаргантюа й Пантагрюель.*

Мігель де Сервантес. *Дон Кіхот.*

БАРОКО.КЛАСИЦИЗМ. ПРОСВІТНИЦТВО (17-18 ст.)

Буало Н. *Мистецтво поетичне.*

Лопе де Вега Ф. *Собака на сні. Зірка Севільї*

Кальдерон П. *Життя є сон.*

Корнель П. *Сід.*

Расин Ж. *Андромаха. Федра.*

Мольєр Ж.-Б. *Тартюф. Мещанин-шляхтич.*

Донн Д. *Вірші.*

Мильтон Д. *Втрачений рай. Вірші.*

Річардсон С. *Памела.*

Руссо Ж.-Ж. *Юлія, або Нова Елоїза (окремі частини). Сповідь.*

Вольтер Ф.-М. *Кандид. Простодушний.*

Дідро Д. *Небіж Рамо. Черниця.*

Бомарше П. *Севільський цирюльник. Весілля Фігаро.*

Дефо Д. *Робінзон Крузо (том 1).*

Свіфт Д. *Мандри Гуллівера.*

С е м е с т р 3

ХІХ СТОЛІТТЯ

Гофман Е.Т.Е. *Крихітка Цахес.*

Гейне Г. *Лірика. Поема «Німеччина. Зимова казка».*

Скотт В. *Айвенго. Роб Рой.*

Байрон Д.К. *Паломництво Чайльда Гарольда. Мазена. Дон Жуан.*

Гюго В. *Собор Паризької Богоматері. Людина, яка сміється.*

Бальзак О. де. *Шагренєва шкіра. Гобсек. Батько Горіо.*

Флобер Г. *Виховання почуттів. Пані Боварі.*

Стендаль. *Червоне і чорне. Пармський монастир. Італійські хроніки (Ваніна Ваніні).*

Теккерей В. *Ярмарок суєти (або: Ярмарок марнославства).*

Діккенс Ч. *Олівер Твіст. Домбі і син. Великі надії.*

Бронте Шарлотта. *Джейн Ейр.*

Коллінз У. *Місячний камінь.*

С е м е с т р 4

МОДЕРНІЗМ. ПОСТМОДЕРНІЗМ

А. Рембо. *Лірика.*

П. Верлен. *Лірика.*

Гамсун К. *Пан*

О. Уальд. *Ідеальний чоловік . Портрет Доріана Грея.*

Ібсен Г. *Ляльковий дім.*

Шоу Б. *Пігмаліон. «Дім, де розбиваються серця .*

Метерлінк М. *«Синій птах».*

Аполлінер Г. *Збірки поезій «Каліграми», «Алкоголі».*

Оруелл Дж. *1984.*

Кафка Ф. *Процес*

Фіцджеральд Дж. *Великий Гетсбі.*

Камю А. *Стронній.*

Турньє М. *П'ятниця або Лімби Тихого океану*.
Мердок А. *Чорний принц*.
Йонеску Е. Носороги.
Етвуд М. *Оповідь служниці*.
Грасс Г. *Бляшаний барабан*.
Зюскінд П. *Контрабас*. *Парфумер*.
Бредбері Р. *451 градус за Фаренгейтом*.
Павич М. *Хозарський словник. Внутрішня сторона вітру : Роман о геро и Леандре*.
Борхес Х. *Оповідання («Борхес і я»)*. «П'єр Менар, автор Дон Кіхота». «Потерея в Вавілоні». «Вавілонська бібліотека». «Тльон, Укбар», «*Orbis Tertius*»).

4.2. Навчальні посібники, підручники, науково-критична література

С е м е т р 1 Античність. Біблія.

Основна

1. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія /упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. К., 2006. 952 с.
2. Антична література: Хрестоматія. К.: Промінь, 2006.
3. Галлей Г. Біблійний довідник. Торонто, 1985.
4. Давньогрецька класична лірика / упорядники: Мегела Т.В., Левко О.В. К., 2006. 394 с.
5. Косідовський З. Біблійні оповіді. К.: Політвидав, 1978.
6. Кун М.А. Легенди і міфи Давньої Греції. Харків: Фоліо, 2007.
7. Кун М.А. Легенди та міфи стародавньої Греції. К., 1993.
8. Миронова В. Антична література : навчальний посібник. К., 2006.
9. Міфи Давньої Греції. Твори давньогрецьких авторів : навчальний посібник : у 2-х книгах. / упоряд., передмова і коментарі А.А. Чічановського К.: Акцент, 2004. Кн. 1. 312 с.
10. Оповідання із святої історії. К., 1990.
11. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література. К., 2001.
12. Підлісна Г. Антична література для всіх і для кожного. К., 2003.
13. Словник античної міфології. К.: Вища школа, 2006.
14. Тронський І.М. Історія античної літератури. К., 1993.
15. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. : іст.-естет. нарис. К., 2004.

Додаткова

16. Антична література. Довідник / За ред. С.В. Семчинського. К., 1993.
17. Головащенко С. Історія християнства. Курс лекцій. К., 2006.
18. Історія Біблійна Старого і Нового Завіту. Бразілія: вид-во о. Васіліян, 1965.
19. Клековкін О. Античний театр. Навчальний посібник. К., 2004.
20. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Із скарбниці античної мудрості. Тисяча крилатих латинських висловів. К., 1988.

21. Лановик З.Б. Жанр Євангелії на перехресті юдейської та еллінської культур // Наукові праці: науково-методичний журнал. Т. 59. Вип. 46. Філологія. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. С.17-21.
22. Лісовий І.А. Античний світ у термінах, іменах і назвах. Довідник з історії та культури стародавньої Греції і Риму. Львів, 1988.
23. Сулима В. Біблія і українська література. К.: Освіта, 1998.

С е м е с т р 2

Література Середньовіччя-XVIII ст.

Основна

1. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 360с.
2. Давиденко Г.Й., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття : навчальний посібник. К., 2009. 292 с.

Додаткова:

3. Бахтін М.М. Творчість Ф. Рабле та народна культура середньовіччя та Ренесансу. К., 2000.
4. Гвоздьов А. Іспанська література XVI- XVII с. // Всесвітня літературна культура. 2004. №12. С. 7-10.
5. Франко І. Передмови до п'єс Шекспіра: «Гамлет», «Приборкання непокірливої», «Макбет», «Юлій Цезар» // Зібрання творів: У 50 т. К.: Наукова думка, 1981.Т.32.
6. Франко І.Я. Данте Аліг'єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір його поезій. Дантова друга любов // Збір. Тв.: У 50 т. Т. 12. К., 1978.
7. Шалагінов Б.Б. «Зітнутись в герці з морем лиха...»: Тема помсти в трагедії В. Шекспіра «Гамлет» // Зарубіжна література в навчальних закладах.1996. № 9.
8. Шалагінов Б.Б. Історія «просвітницького раціоналізму» у Франції // Всесвітня література і культура.2004. №2. С. 40-46.
9. Шалагінов Б.Б. Класицизм у французькій літературі // Всесвітня література і культура. 2004. № 2. С. 23-27.
10. Шалагінов Б.Б. Література сентименталізму в Англії // ЗЛ. 2004. №7.
11. Шалагінов Б.Б. Німецька література X – XVII ст. // Вікно в світ. К., 1999. №1. С.8-22.

Базові Інтернет-ресурси

- AeLib: Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади [Библиотека мировой литературы – оригиналы и переводы | Library of the world literature – original texts and translations]. Режим доступу:
<http://ae-lib.org.ua> http://ae-lib.org.ua/_lit_XVII.htm; http://ae-lib.org.ua/lit_XVIII.htm
- Біблія / пер. І. Огієнка. Режим доступу:
<https://www.wordproject.org/bibles/uk/index.htm>
- Легенди і міфи Стародавньої Греції / упор. М. Кун. Режим доступу;
<https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3449>
- УкрЛіб : [сайт художніх творів та літературно-критичних праць українською або в українських перекладах]. Режим доступу:
<https://www.ukrlib.com.ua/books/rating.php?so=1>

- Літературна енциклопедія : у 2-х т. / автор-упорядник Ю. Ковалів. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvo_kh_tomakh_T_1/

С е м е с т р 3

Література XIX століття (романтизм, реалізм)

Основна

1. Давиденко Г., Чайка О. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhI_Kh_-_pochatku_KhKh_stolittia/
2. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2001. 416с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk637758.pdf>
3. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. / Т.І. Тверітінова. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с. <https://core.ac.uk/download/355870624.pdf>
4. Тверітінова Т., Шовкопляс Г. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Перша половина: доба романтизму. К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018.
5. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 360с.
6. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму : підручник. Тернопіль, 2001, 416 с.

Додаткова

7. Анненкова О. Англійська література вікторіанської доби: курс лекцій. Київ, 2016. 168 с.
8. Анненкова О. Французька література XIX століття: від Стендаля до Мопассана. К., 2008.
9. Затонський Д. Європейський реалізм XIX століття: Лінії та лики. К.: «Наукова думка», 2007. 279 с.
10. Корнільева Л. Естетика англійського романтизму в сучасному науковому осмисленні. Наукові записки ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2017. Вип. 1(85). С. 102-116.
11. Мислителі німецького романтизму /упор. Л. Рудницький, О. Фешовець. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. 588 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/August_Wilhelm_Schlegel/Frahmenty_prats.pdf?PHPSESSID=ref3rohmp7uu74ico9hqlbkjk3
12. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко із практичною частиною) : Навчальний посібник для студентів-германістів. Вінниця, 2006.
13. Наливайко Д.С. Оноре де Бальзак. Життя й творчість. Київ: Дніпро, 1985. 198 с.
14. Ніколенко К. Генріх Гейне відомий і невідомий: монографія. К. : Радуга, 2014. 104 с.
15. Пупурс І. В. Схід у дзеркалі романтизму (імагологічна парадигма романтичного орієнталізму: на матеріалі західно- й східноєвропейських літератур кінця XVIII - XIX століть). Суми: Університетська книга, 2017. 407 с.
16. Романишин Н.І. Національна ідентичність в поезії англійського романтизму: монографія. Львів: Нац. університет «Львівська політехніка», 2021. 534 с.
17. Фесенко В. Література французького романтизму. К.: ВЦ КНЛУ, 2016. 152 с.

18. Юферева О.В. Література країн, мова яких вивчається (французька, німецька) : Методичні матеріали. К. : В-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. 85 с.
19. Beers, Henry A. A history of English romanticism in the nineteenth century (Routledge revivals). New York: Routledge. 2015. 436 p.
20. Lomas F. Narratives of Confession in France from Musset to Zola. Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy in Medieval and Modern Languages Trinity College. 2020.

С е м е с т р 4

Література кінця ХІХ-початку ХХ століття (модернізм, постмодернізм)

І. Модернізм

Основна

1. Давиденко Г., Чайка О. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2007. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_KhI_Kh - pochatku_KhKh_stolittia/
2. Бандровська О. Модернізм між минулим і майбутнім: антропологічний дискурс англійського роману : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 444 с.
3. Бовсунівська Т.В. Жанрологія. Теорія роману : навчальний посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2017. 447 с.
4. Історія зарубіжної літератури ХХ століття / за ред. В.І. Кузьменка. К. : ВЦ «Академія», 2010. 369 с.
5. Ніколенко, О. М. Поезія французького символізму. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо : [посібник для вчителя] Х. : Ранок, 2003. 144 с.

Додаткова

6. Сабат Г. У лабіринтах утопії й антиутопії: монографія. Дрогобич : Коло, 2019. 159 с.
7. Французька п'єса ХХ століття: Театральний авангард : збірник / упоряд. О.Буценко; перед. В.Скуратівського. К. : Основи, 1993. 511 с.
8. Шульгун М. Е. Сучасна література подорожей: мета жанр, типологія, імагологічний аспект: монографія. К. : Талком, 2017. 416 с.

ІІ. Постмодернізм

Основна

1. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста і В.Тейлора; пер. з англ.В.Шовкун; наук. ред. пер. О. Шевченко. К. : Видво Соломії Павличко «Основи», 2000.
2. Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ століття. Миколаїв: Видавництво МДГУ імені Петра Могили, 1999. 245 с.
3. Історія зарубіжної літератури ХХ століття / за ред. В.І. Кузьменка. К. : ВЦ «Академія», 2010. 369 с.
4. Нестелеєв М. Лабіринти американського постмодернізму. Том 1. К. : Темпора, 2019. 464 с. Том 2. К. : Темпора, 2022. 467 с.

Додаткова

1. Бовсунівська Т.В. Жанрологія. Теорія роману : навч. посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2017. 447 с.
2. Сабат Г. У лабіринтах утопії й антиутопії: монографія. Дрогобич : Коло, 2019. 159 с.

3. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 2016. 633 с.
4. Французька п'еса ХХ століття: Театральний авангард : збірник / упоряд. О. Буценко; перед. В. Скуратівського. К. : Основи, 1993. 511с.
5. Шульгун М. Е. Сучасна література подорожей: мета жанр, типологія, імагологічний аспект: монографія. К. : Талком, 2017. 416 с.